

## L'oportunitat del pla de recuperació europeu

El pla de recuperació europeu Next Generation EU (NGEU) és una oportunitat única per a Espanya. Si fem les coses bé, el nostre país pot rebre 140.000 milions d'euros en els pròxims anys, la meitat en forma de transferències a fons perdut i l'altra meitat en préstecs. Aquesta quantitat equival a l'11% del PIB de l'any passat, és a dir, pot representar un flux de recursos de gairebé el 2% del PIB per any durant sis anys (tant de bo siguin més al principi, quan més es necessiten, i menys al final). Es tracta d'un volum prou important per donar suport a la recuperació econòmica a curt termini, però és, també, un enorme al·licient per transformar la nostra economia a llarg termini. Som, doncs, davant una oportunitat única per relançar, per reformar i per modernitzar l'economia espanyola.

A què s'haurien de dedicar els fons europeus? Quines reformes haurien d'acompanyar els diferents projectes? Es tracta de dos interrogants sobre els quals paga la pena treballar a fons i de forma detallada. Les línies que segueixen només pretenen apuntar cinc objectius que s'haurien de perseguir. Les millors mesures poden complir diversos d'aquests objectius alhora, perquè, com mostren diversos exemples, no estan necessàriament renyits entre ells.

**1. Impulsar la recuperació a curt termini.** Amb una caiguda del PIB prevista per a enguany propera al 12,5%, és necessari identificar projectes amb capacitat de tracció sobre molts sectors i territoris i intensius en la creació d'ocupació. La construcció és un sector que pot complir aquestes característiques i, per tant, pot ser protagonista. No es tracta de ressuscitar l'Espanya del maó. La rehabilitació d'habitatges, la promoció d'habitatge de lloguer assequible i, en l'àmbit de les infraestructures, les xarxes de transport urbà o de ferrocarril per a mercaderies són exemples de projectes que es podrien impulsar.

**2. Beneficiar de manera particular els sectors més afectats.** El sector turístic és el cas més evident. Es tracta, a més a més, d'un sector en què sabem que Espanya continuarà tenint un enorme avantatge competitiu a nivell mundial quan superem la pandèmia. Fem el possible perquè, quan torni, ho faci encara amb més força. Per a aquest sector –i altres–, podríem fixar-nos en la proposta que ha fet França per donar suport a la recapitalització d'empreses. La modificació del marc d'ajudes d'Estat que ha proposat la Comissió Europea també oferirà l'oportunitat de donar suport als sectors més colpejats, ja molt endeutats, amb transferències a fons perdut.

**3. Promoure la transició ecològica i la transformació digital.** La Comissió Europea ha destacat, amb tota la raó, aquests àmbits, perquè es tracta de dos desafiaments que marcaran el futur de la nostra economia. Hem d'invertir no solament per adaptar-nos-hi –per exemple, amb la millora de l'eficiència energètica d'habitatges o amb la digitalització de la sanitat i de les escoles–, sinó que hem de tractar de ser protagonistes d'aquestes transformacions impulsant la recerca i la transferència de tecnologia i coneixement entre universitat i empresa.

**4. Millorar la productivitat de manera sostenible.** Per descomptat, la recerca és clau per aconseguir-ho, però també ho és la millora de la formació en general, des de l'educació infantil, l'obligatòria, la formació professional o la formació contínua dels treballadors. Al mercat laboral, sabem, des de fa temps, que Espanya necessita reformar les polítiques actives d'ocupació i reduir la dualitat. També és un bon moment per repensar totes les normes (fiscals, laborals, etc.) que penalitzen el creixement de les nostres empreses.

**5. Desenvolupar un marc de governança adequat per al propi pla de recuperació.** La selecció de projectes i el seu seguiment s'haurien de basar en criteris rigorosos, amb avaluacions realitzades per professionals. Dins aquest epígraf de governança també es podrien incloure totes les reformes encaminades a reforçar l'Administració pública, que ha de guanyar en flexibilitat, en agilitat i en capacitats tècniques. Tot això serà clau per garantir l'eficàcia en la selecció i en l'execució dels projectes en coordinació amb el sector privat.

L'NGEU és un pla que ha nascut arran de la confiança entre els països membres de la UE i les institucions europees, tot i que sabem que alguns països tenien els seus dubtes. En els pròxims anys, ens hi juguem molt. Entre el més important, ser o no ser mereixedors d'aquesta confiança.

**Enric Fernández**  
Economista en cap  
30 de setembre de 2020